

Profiel van kwalificatiedossier:

Binnenvaart

Crebonr. 23211

» **Schipper binnenvaart (Crebonr. 25510)**

Geldig vanaf

01-08-2016

Opleidingsdomein

Transport, scheepvaart en logistiek (Crebonr. 79070)

Penvoerder: Sectorkamer mobiliteit, transport, logistiek en maritiem

Gevalideerd door: De Raad van Bestuur van de stichting KBB T en L, na advisering door de paritaire commissie beroepsonderwijs bedrijfsleven

Op: 22-05-2014

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Overzicht van het kwalificatiedossier	5
Basisdeel	7
1. Beroepsspecifieke onderdelen	7
B1-K1: Voert nautische werkzaamheden uit	7
B1-K1-W1: Meert/ontmeert en/of koppelt/ontkoppelt het binnenvaartschip	8
B1-K1-W2: Ankert het binnenvaartschip	9
B1-K1-W3: Bestuurt het binnenvaartschip	10
B1-K1-W4: Geeft aanwijzingen vanaf het voor- of achterschip	10
B1-K1-W5: Maakt het binnenvaartschip reisklaar	11
B1-K2: Verzorgt de belading	12
B1-K2-W1: Maakt het binnenvaartschip klaar voor het laden en/of lossen	13
B1-K2-W2: Laadt en lost het binnenvaartschip	13
B1-K2-W3: Bewaakt de ladingscondities tijdens transport	14
B1-K3: Voert werkzaamheden uit met betrekking tot onderhoud, bevoorrading en het verblijf aan boord	16
B1-K3-W1: Voert algemene onderhoudswerkzaamheden en reparaties uit	16
B1-K3-W2: Voert werktuigkundig onderhoud en reparaties uit	17
B1-K3-W3: Verblijft en werkt aan boord	18
B1-K3-W4: Handelt bij calamiteiten	19
B1-K3-W5: Verzorgt het huishouden aan boord van het binnenvaartschip	19
2. Generieke onderdelen	21
Profieldeel	22
P2: Schipper binnenvaart	22
P2-K1: Plant nautische en technische werkzaamheden	22
P2-K1-W1: Bepaalt de vaarroute op de binnenwateren	23
P2-K1-W2: Plant het laden en lossen	24
P2-K1-W3: Plant algemeen en werktuigkundig onderhoud en reparaties	24
P2-K2: Verzorgt de administratie en de voorraad	26
P2-K2-W1: Verzorgt de scheepsadministratie	26
P2-K2-W2: Verzorgt de ladingadministratie	26
P2-K2-W3: Bewaakt voorraden en bestelt goederen/diensten	27
P2-K3: Geeft leiding aan de bemanning	28
P2-K3-W1: Verdeelt werkzaamheden onder bemanningsleden	28
P2-K3-W2: Instrueert bemanningsleden over veiligheidsmaatregelen en veranderende wet- en regelgeving	28
P2-K3-W3: Begeleidt bemanningsleden	29

Leeswijzer

Het kwalificatiedossier voor het middelbaar beroepsonderwijs geeft weer wat de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen aan het einde van de mbo-opleiding.

Opbouw dossier

Dit kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor één of meerdere mbo-beroepen en bestaat uit:

1. Het **basisdeel** (B), dat gevormd wordt door:
 - a. De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatie - dossier.
 - b. De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft de onderdelen:
Nederlandse taal;
rekenen;
loopbaan en burgerschap; en
voor zover het niveau 4 betreft: Engels.
2. Het **profieldeel** (P). Profielen bestaan uit kerntaken (K) en werkprocessen (W) waarop de kwalificaties in dit kwalificatiedossier van elkaar verschillen.

De beroepsopleiding in het mbo is gebaseerd op een kwalificatie en één of meer **keuzedelen** (D). Keuzedelen hebben tot doel om bovenop de kwalificatie een verdieping of verbreding te leveren bij de toerusting voor de arbeidsmarkt of een extra voorbereiding voor een vervolgopleiding. De beschikbare keuzedelen voor dit kwalificatiedossier zijn te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Op deze website staat het overzicht met alle keuzedelen.

Taal en rekenen

De generieke kwalificatie-eisen voor taal en rekenen zijn benoemd in het basisdeel. Als sprake is van beroepsspecifieke taal- en rekeneisen is dit aangegeven in de kolom 'vakken en vaardigheden'. Daarnaast kan in de kolom 'gedrag' een extra verduidelijking aangegeven zijn hoe deze beroepsspecifieke taal- en rekeneisen worden ingezet in een werkproces.

Verantwoordingsinformatie

Aanvullende (verantwoordings-)informatie bij dit kwalificatiedossier is te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Deze informatie is geen onderdeel van het kwalificatiedossier.

Overzicht van het kwalificatiedossier

Naam profiel	Mbo-niveau (EQF-niveau)	Beroepsvereisten	Typering van de kwalificatie
P1 Schipper binnenvaart	3	Ja	vakopleiding

B1-K1 Voert nautische werkzaamheden uit	B1-K1-W1	Meert/ontmeert en/of koppelt/ontkoppelt het binnenvaartschip
	B1-K1-W2	Ankert het binnenvaartschip
	B1-K1-W3	Bestuurt het binnenvaartschip
	B1-K1-W4	Geeft aanwijzingen vanaf het voor- of achterschip
	B1-K1-W5	Maakt het binnenvaartschip reisklaar

B1-K2 Verzorgt de belading	B1-K2-W1	Maakt het binnenvaartschip klaar voor het laden en/of lossen
	B1-K2-W2	Laadt en lost het binnenvaartschip
	B1-K2-W3	Bewaakt de ladingscondities tijdens transport

B1-K3 Voert werkzaamheden uit met betrekking tot onderhoud, bevoorrading en het verblijf aan boord	B1-K3-W1	Voert algemene onderhoudswerkzaamheden en reparaties uit
	B1-K3-W2	Voert werktuigkundig onderhoud en reparaties uit
	B1-K3-W3	Verblijft en werkt aan boord
	B1-K3-W4	Handelt bij calamiteiten
	B1-K3-W5	Verzorgt het huishouden aan boord van het binnenvaartschip

Profieldeel

De profielen in dit kwalificatiedossier hebben de volgende (specifieke) kerntaken en werkprocessen:

P1	Matroos binnenvaart
Geen extra kerntaken en werkprocessen	

P2 Schipper binnenvaart			
P2-K1	Plant nautische en technische werkzaamheden	P2-K1-W1	Bepaalt de vaarroute op de binnenwateren
		P2-K1-W2	Plant het laden en lossen
		P2-K1-W3	Plant algemeen en werktuigkundig onderhoud en reparaties
P2-K2	Verzorgt de administratie en de voorraad	P2-K2-W1	Verzorgt de scheepsadministratie
		P2-K2-W2	Verzorgt de ladingadministratie
		P2-K2-W3	Bewaakt voorraden en bestelt goederen/diensten

P2 Schipper binnenvaart		
P2-K3	Geeft leiding aan de bemanning	P2-K3-W1 Verdeelt werkzaamheden onder bemanningsleden
		P2-K3-W2 Instrueert bemanningsleden over veiligheidsmaatregelen en veranderende wet- en regelgeving
		P2-K3-W3 Begeleidt bemanningsleden

P3 Kapitein binnenvaart		
P3-K1	Plant nautische en technische werkzaamheden	P3-K1-W1 Bepaalt de vaarroute op de binnenwateren
		P3-K1-W2 Plant het laden en lossen
		P3-K1-W3 Plant algemeen en werktuigkundig onderhoud en reparaties
P3-K2	Verzorgt de administratie en de voorraad	P3-K2-W1 Verzorgt de scheepsadministratie
		P3-K2-W2 Verzorgt de ladingadministratie
		P3-K2-W3 Bewaakt voorraden en bestelt goederen/diensten
		P3-K2-W4 Selecteert leveranciers van goederen/diensten
P3-K3	Geeft leiding aan bemanningsleden	P3-K3-W1 Plant werkzaamheden
		P3-K3-W2 Verdeelt werkzaamheden onder bemanningsleden
		P3-K3-W3 Stuurt bemanningsleden en derden aan
		P3-K3-W4 Instrueert bemanningsleden over veiligheidsmaatregelen en veranderende wet- en regelgeving
		P3-K3-W5 Voert functionerings- en beoordelingsgesprekken
		P3-K3-W6 Voert werkoverleg met bemanningsleden
		P3-K3-W7 Werft en selecteert bemanningsleden
P3-K4	Voert het ondernemingsbeleid	P3-K4-W1 Ontwikkelt een ondernemingsplan voor de binnenvaart
		P3-K4-W2 Verwerft vervoersopdrachten
		P3-K4-W3 Stelt prijzen voor dienstverlening vast
		P3-K4-W4 Voert de bedrijfsleiding uit
		P3-K4-W5 Promoot de binnenvaartonderneming
		P3-K4-W6 Onderhoudt externe contacten
		P3-K4-W7 Verzorgt de financiële administratie en registratie van de binnenvaartonderneming
		P3-K4-W8 Innoveert de binnenvaartonderneming

Basisdeel

1. Beroepsspecifieke onderdelen

Typering van de beroepengroep

Context

Een bemanningslid binnenvaart werkt op een binnenvaartschip waarmee goederen en personen op economische wijze worden vervoerd over binnenwateren tussen verschillende laad- en losplaatsen in Europa. De schepen waarop gewerkt wordt, kunnen verschillen in type; dit kan van invloed zijn op het takenpakket. Voorbeelden zijn bulkvaart, container- en vrachtvaart, tankvaart, Ro-rovaart, passagiersvaart en duw- en sleepvaart. Afhankelijk van exploitatiewijze wordt er volcontinu, semicontinu of in dagvaart gevaren en gewerkt.

Typerende beroepshouding

Een bemanningslid binnenvaart streeft naar een grote zelfstandigheid en een goede kwaliteit van het werk. Hij is accuraat, stressbestendig, oplossingsgericht en communicatief vaardig.

Tijdens diensttijd werkt en verblijft het bemanningslid binnenvaart veelal aan boord van het schip. Hij moet daarom discreet en integer zijn, een positieve instelling hebben en zich flexibel kunnen opstellen ten opzichte van de andere opvarenden.

Afhankelijk van de exploitatiewijze werkt het bemanningslid binnenvaart ook in nacht- en extradiensten. Het is van belang dat het bemanningslid binnenvaart zijn lichamelijke en geestelijke conditie in de gaten houdt en zijn grenzen bewaakt.

In verband met de veiligheid geldt voor het bemanningslid binnenvaart de eis dat hij beschikt over minimaal zwemvaardigheid conform zwemdiploma A.

Resultaat van de beroepengroep

Het bemanningslid binnenvaart draagt bij aan een veilige en bedrijfseconomische vaart.

B1-K1: Voert nautische werkzaamheden uit

Complexiteit

Bij de uitvoering van deze kerntaak is er sprake van het uitvoeren van duidelijk gedefinieerde taken en het toepassen van (een groot aantal) standaardroutines.

De nautische werkzaamheden worden uitgevoerd op het dek of vanuit de stuurhut. Indien het bemanningslid binnenvaart op het dek werkt, handelt hij op aanwijzingen van de schipper.

De taken moeten worden uitgevoerd op de wijze en binnen de tijd die de verantwoordelijke(n) heeft aangegeven. Het bemanningslid binnenvaart moet beschikken over algemene basiskennis van en basisvaardigheden voor de uitoefening van het beroep.

Afhankelijk van de exploitatiewijze werkt hij ook in nacht- en extra diensten. Het is van belang dat hij hierbij zelf zijn conditie en veiligheid in de gaten houdt.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart dient de juiste routines en procedures te selecteren. Die procedures dienen op de juiste wijze te worden toegepast zowel door de schipper zelf als de bemanningsleden die hij begeleidt. In voorkomende gevallen moet er probleemoplossend en improviserend gehandeld worden door de schipper binnenvaart. Hij beschikt over kennis en vaardigheden voor de uitvoering van nautische werkzaamheden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

Het bemanningslid binnenvaart heeft een uitvoerende rol en de verantwoordelijkheid voor het op de juiste wijze uitvoeren van zijn werkzaamheden. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt samengewerkt en bemanningsleden, leidinggevend en medewerkers nemen regelmatig werkzaamheden van elkaar over.

B1-K1: Voert nautische werkzaamheden uit

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart voert bij afwezigheid van de kapitein zelfstandig het binnenvaartschip. Hij draagt verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het behoud van het eigen materieel, anderen en zichzelf. Tijdens alle werkzaamheden draagt hij functionele verantwoordelijkheid. Het gaat daarbij om het controleren en begeleiden van het toepassen van standaardroutines en –procedures door anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kan de bijboot/vlet besturen
- kan bevestigingstechnieken voor meren/ontmeren, koppelen/ontkoppelen toepassen
- kan diverse communicatiemiddelen gebruiken
- kan jargon begrijpen en gebruiken
- kan nautische handgebaren gebruiken
- kan hydrografische en elektronische hulpmiddelen gebruiken
- kan (persoonlijke) beschermings- en reddingsmiddelen hanteren
- kan uitrustings- en hulpstukken gebruiken
- kan checklists hanteren en invullen
- kan het calamiteitenplan uitleggen
- kan de veiligheidsvoorschriften toepassen
- kan de voortstuwings- en besturingsmogelijkheden weergeven
- kan de ankermethoden gebruiken
- kan brandbestrijding toepassen
- kan optische tekens toepassen
- heeft basiskennis van de relevante nautische wet- en regelgeving
- heeft basiskennis van topografie van de vaarroutes in West-Europa

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

- heeft kennis van de relevante nautische wet- en regelgeving
- heeft kennis van topografie van de vaarroutes in West-Europa

B1-K1-W1: Meert/ontmeert en/of koppelt/ontkoppelt het binnenvaartschip

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart maakt op aanwijzing van de schipper meerdraden/koppeldraden vast en controleert het resultaat. Hij gebruikt hierbij de benodigde optische tekens. Hij anticipeert op onveilige situaties zodat ongelukken worden voorkomen. Tijdens het (ont)meren en/of (ont)koppelen gebruikt hij persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en uitrustings- en hulpstukken.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart bepaalt op welke plek het binnenvaartschip kan meren en/of koppelen.

Resultaat

Het binnenvaartschip is zonder schade en op betrouwbare wijze gemeerd/ontmeerd.
De samenstellen zijn op nautisch veilige wijze gekoppeld/ontkoppeld.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Schat afstanden goed in, werkt snel, hanteert de juiste volgorde en gebruikt correcte en betrouwbare technieken voor het vast- en losmaken van de meerdraden en koppeldraden.

Verzorgt de optische tekens conform de voorschriften.

Gebruikt persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en de voorgeschreven uitrustings- en hulpstukken altijd en conform de voorschriften.

Handelt zorgvuldig en veilig conform (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

B1-K1-W1: Meert/ontmeert en/of koppelt/ontkoppelt het binnenvaartschip

Waarschuwt tijdig bij onveilige situaties.

Blijft onder tijdsdruk of moeilijke nautische omstandigheden rustig en adequaat handelen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Materialen en middelen inzetten

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Maakt een juiste keuze voor een veilige plek om te meren en/of koppelen.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen

B1-K1-W2: Ankert het binnenvaartschip

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart laat op aanwijzing van de schipper het anker vallen en controleert of het anker houdt. Op aanwijzing van de schipper haalt hij het anker op. Hij plaatst daarbij de benodigde optische tekens. Tijdens het ankeren gebruikt hij persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en uitrustings- en hulpstukken.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart bepaalt waar en wanneer het binnenvaartschip geankerd wordt.

Resultaat

Het binnenvaartschip is veilig, zonder schade en op betrouwbare wijze geankerd.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Toont inzicht in de situatie, schat afstand en tijd goed in en laat rustig en veilig op het juiste moment en de juiste positie het anker vallen/haalt het anker op en controleert het resultaat.

Verzorgt de optische tekens conform de voorschriften.

Gebruikt persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en de voorgeschreven uitrustings- en hulpstukken altijd en conform de voorschriften.

Handelt zorgvuldig en veilig conform de (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

Waarschuwt tijdig bij onveilige situaties.

Blijft onder tijdsdruk of moeilijke nautische omstandigheden rustig en adequaat handelen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Materialen en middelen inzetten

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Maakt een juiste keuze over de plek en het moment waarop veilig geankerd kan worden.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen

B1-K1-W3: Bestuurt het binnenvaartschip

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart voert onder begeleiding en toezicht van de verantwoordelijke(n) het binnenvaartschip op de binnenwateren, langs kunstwerken en obstakels. Hij leest en interpreteert de gegevens van de hydrografische en elektronische hulpmiddelen, vertaalt dit naar concrete acties en legt dit voor aan de verantwoordelijke(n). Zo nodig geeft hij instructies aan of verwerkt hij aanwijzingen van diegene die zich voorop/achterop bevindt bij lastige situaties en omstandigheden. Bij wisseling van de wacht draagt hij zijn werkzaamheden over.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart voert het binnenvaartschip zelfstandig en houdt tijdens het varen toezicht op het voeren van het binnenvaartschip. Hij signaleert en interpreteert de nautische gegevens en omstandigheden in het vaargebied, vertaalt dit naar concrete acties en voert deze uit. Indien nodig grijpt hij in bij het varen/manoeuvreren om ongelukken te voorkomen.

Hij communiceert met andere schepen en/of instanties aan de wal om huidige situatie aan te geven of om hen te raadplegen.

Resultaat

Het binnenvaartschip is op een nautisch veilig en bedrijfseconomische wijze bevaren/gemaneuvreerd.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Schat afstanden correct in.

Is alert op mogelijke onveilige situaties en toont een snelle reactietijd.

Bedient op de juiste wijze de hydrografische en elektronische hulpmiddelen en de voortstuwings- en besturingsmiddelen.

Toont zich tijdens het varen punctueel, overlegt met de juiste betrokkenen en blijft rustig onder stressvolle situaties.

Geeft bij wisseling van de wacht kort en bondig alle relevante informatie aan degene die hem aflost.

Handelt conform de (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Formuleren en rapporteren

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Bedenkt op basis van de nautische gegevens en de vaaromstandigheden uitvoerbare en zinvolle acties.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen

B1-K1-W4: Geeft aanwijzingen vanaf het voor- of achterschip

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart assisteert de roerganger als uitkijk bij het varen en manoeuvreren van het schip. Hij geeft vanaf het voor- of achterschip relevante informatie door aan de roerganger en beantwoordt de vragen van de roerganger.

Resultaat

De roerganger is voorzien van informatie, zodat hij het binnenvaartschip op een nautisch veilige wijze en zonder schade kan varen/manoeuvreren.

B1-K1-W4: Geeft aanwijzingen vanaf het voor- of achterschip

Gedrag

Toont ruimtelijk inzicht en schat op basis daarvan de afstand van het schip tot andere objecten goed in.

Meldt belangrijke zaken en geeft relevante informatie door aan de roerganger.

Volgt instructies van de roerganger op en gebruikt daarbij afgesproken handgebaren en/of communicatiemiddelen.

Houdt zich aan de voorgeschreven reglementen en handelt conform de (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen

B1-K1-W5: Maakt het binnenvaartschip reisklaar

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart maakt het binnenvaartschip reisklaar voordat het schip het open water op gaat. Hij controleert de aanwezigheid, bruikbaarheid, het waterdicht zijn en het zeevast staan van zaken aan boord van het binnenvaartschip. Ruimt losse spullen op en maakt zaken stevig vast door gebruik van bevestigingstechnieken of zeemansknopen. Hij lost eventuele problemen op of meldt deze aan zijn leidinggevende.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart controleert of het binnenvaartschip reisklaar is.

Resultaat

Een veilig en volgens goed zeemanschap vaarklaar gemaakt binnenvaartschip.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Controleert de situatie aan boord zorgvuldig en snel, ook onder tijdsdruk, aan de hand van instructies en/of checklists.

Interpreteert de situatie aan boord, associeert vlot en werkt snel en bedreven met zijn handen om zaken aan boord stevig te bevestigen.

Handelt zorgvuldig en veilig conform de (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

Geeft gesignaleerde problemen en onveilige situaties tijdig door aan zijn leidinggevende.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Samenwerken en overleggen

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Voert de controle nauwgezet en volgens procedures uit.

De onderliggende competenties zijn: Instructies en procedures opvolgen

B1-K2: Verzorgt de belading

Complexiteit

Bij de uitvoering van deze kerntaak is er sprake van het uitvoeren van duidelijk gedefinieerde taken en het toepassen van (een groot aantal) standaardroutines.

De taken moeten worden uitgevoerd op de wijze en binnen de tijd die de verantwoordelijke(n) heeft aangegeven. Het laden en lossen vindt vaak onder tijdsdruk plaats. Het bemanningslid binnenvaart moet daar goed mee om kunnen gaan en stabiel blijven presteren. Veiligheid staat voorop bij het behandelen van de lading. Voor de diverse scheppstypen en ladingen gelden specifieke regels.

Het bemanningslid binnenvaart moet beschikken over algemene basiskennis van en basisvaardigheden voor het verzorgen van de belading. Afhankelijk van het type schip waarop het bemanningslid binnenvaart vaart en de soort lading die geladen/gelost moet worden, voert hij meer specialistische werkzaamheden uit vooraf en tijdens het laden en lossen.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

In voorkomende gevallen moet de schipper binnenvaart probleemoplossend en improviserend handelen. Hij moet een verantwoordelijke afweging maken tussen continuïteit en snelheid van het uitvoeren van de werkzaamheden waardoor de veiligheid van het schip, de lading, de opvarenden en de bescherming van het milieu zijn gegarandeerd. Onvoldoende evenwicht kan leiden tot onnodige kosten, ongelukken en milieuvervuilende situaties. Hij beschikt over kennis en vaardigheden voor het verzorgen van de belading.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

Het bemanningslid binnenvaart heeft een uitvoerende rol en de verantwoordelijkheid voor het op de juiste wijze uitvoeren van zijn werkzaamheden. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt samengewerkt en bemanningsleden, leidinggevend en medewerkers nemen regelmatig werkzaamheden van elkaar over.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart draagt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het behoud van het eigen materieel, anderen en zichzelf. Tijdens alle werkzaamheden draagt hij een functionele verantwoordelijkheid. Het gaat daarbij om het controleren en begeleiden van het toepassen van standaardroutines en -procedures door henzelf en anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kan hijswerktuigen bedienen
- kan diverse communicatiemiddelen gebruiken
- kan jargon begrijpen en gebruiken
- kan (persoonlijke) beschermings- en reddingsmiddelen hanteren
- kan hygiënisch werken
- kan een stuwplan/stabiliteitsplan uitleggen
- kan overslagpersoneel dat in het Engels aanwijzingen geeft voor het laden/lossen van het binnenvaartschip verstaan en begrijpen
- heeft basiskennis van Arbo, wet- en regelgeving
- heeft basiskennis van ladingeigenschappen
- kan uitrustings- en hulpstukken t.b.v. het laden en lossen gebruiken

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

- heeft kennis van Arbo, wet- en regelgeving
- heeft kennis van ladingeigenschappen
- kan met het overslagpersoneel in het Engels en Duits een gesprek voeren over het laden/lossen van het binnenvaartschip
- kan overslagpersoneel dat in het Duits aanwijzingen geeft voor het laden/lossen van het binnenvaartschip verstaan en begrijpen

B1-K2-W1: Maakt het binnenvaartschip klaar voor het laden en/of lossen

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart ontvangt informatie over welke lading geladen en/of gelost moet worden. Hij meet de ijken op en helpt mee aan het leeg, schoon en gereedmaken van de laadruimtes. Hierbij gebruikt hij persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen. Waarschuwt bij afwijkende situaties de verantwoordelijke(n).

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart stemt de werkzaamheden af met de andere bemanningsleden en communiceert met overslagpersoneel over de voortgang.

Hij bepaalt of het schip klaar is om te beladen of gelost te worden.

Resultaat

Het binnenvaartschip is klaar om veilig geladen/gelost te worden voor een specifieke lading.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Toont aan dat hij weet welke werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Roept tijdig de hulp in van en meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke(n).

Gebruikt de persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen altijd en conform de voorschriften.

Voert de benodigde handelingen efficiënt en effectief uit.

Handelt conform de gegeven instructies, de (veiligheids) voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Communiceert op heldere en doeltreffende wijze met de bemanningsleden en het overslagpersoneel.

Beslist op het juiste moment wanneer het schip gereed is om te laden/lossen.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Samenwerken en overleggen

B1-K2-W2: Laadt en lost het binnenvaartschip

Omschrijving

Aan de hand van het stuwplan en stabiliteitsplan werkt het bemanningslid binnenvaart de laad- en losprocedures af. Hij houdt het dek schoon en houdt zo nodig de meerdraden strak. Tijdens het laden/lossen loopt het bemanningslid binnenvaart dekwacht. Hierbij gebruikt hij persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen. Hij bewaakt het laad/losproces en waarschuwt indien nodig betrokkenen. Na het lossen reinigt hij het dek en geeft ladingrestanten af. Indien zich onveilige situaties en/of gemaakte milieuschade voordoet, meldt hij dat aan de verantwoordelijke(n).

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart stemt de taakverdeling af met de andere bemanningsleden en communiceert zo nodig met overslagpersoneel over de voortgang.

Hij houdt toezicht tijdens het laden/lossen en neemt actie bij mogelijke problemen.

Hij vult zo nodig de bijbehorende checklist in en zorgt voor controle en ondertekening.

B1-K2-W2: Laadt en lost het binnenvaartschip

Resultaat

De afgesproken hoeveelheid lading is conform procedures snel, veilig en stabiel geladen/gelost.
Een opgeruimd dek.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:
N.v.t.

Gedrag

Leest nauwkeurig het stuwplan/stabiliteitsplan of de instructie, vertaalt dit naar concrete acties, voert zo nodig berekeningen vlot en accuraat uit.

Gebruikt persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen altijd en conform de voorschriften.

Voert de benodigde handelingen voor het laden/lossen van de specifieke lading vlot en efficiënt uit en werkt hierbij efficiënt en effectief samen met overslagpersoneel en bemanningsleden.

Luistert en kijkt goed en is voortdurend alert tijdens de dekwacht om eventuele problemen en bijzonderheden tijdig te signaleren, gepaste acties te nemen en/of tijdig de hulp in te roepen van de verantwoordelijke(n).

Werkt zorgvuldig en veilig volgens de laad- en losprocedures, de ontvangen instructies, (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

Blijft onder (tijds)druk stabiel presteren.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:
Communiqueert op heldere en doeltreffende wijze met de bemanningsleden en het overslagpersoneel.

Hij neemt de juiste beslissingen wat te doen bij problemen.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Samenwerken en overleggen

B1-K2-W3: Bewaakt de ladingscondities tijdens transport

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart bewaakt tijdens transport de conditie van de lading aan boord. Hij controleert en meet de conditie van de lading, interpreteert de resultaten en bepaalt wanneer er sprake is van afwijkingen. Bij geconstateerde afwijkingen in de conditie van de lading waarschuwt hij de verantwoordelijke(n).

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:
De schipper binnenvaart schat de risico's in en onderneemt actie om de gewenste conditie te handhaven, bijvoorbeeld door de lading te koelen. Waar nodig neemt hij ook nautische beslissingen, zoals een aanpassing van het vaargedrag of de vaarroute. Hij stelt zo nodig de verantwoordelijken op de hoogte van de situatie en de genomen beslissingen.

Resultaat

Een gewenste conditie van de lading en behoud van een veilige situatie aan boord.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:
N.v.t.

Gedrag

Gebruikt geschikte instrumenten voor het nauwkeurig meten van de lading.

Maakt een juiste interpretatie van de conditie van de lading en of er sprake is van afwijkingen.

B1-K2-W3: Bewaakt de ladingscondities tijdens transport

Bewaakt punctueel op gezette tijden de conditie van de lading conform de bijbehorende voorschriften, procedures en wettelijke richtlijnen en treft zo nodig (voorzorg)maatregelen.

Roept tijdig de hulp in van de verantwoordelijke(n).

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Materialen en middelen inzetten

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Schat de risico's in en neemt op eigen initiatief duidelijke beslissingen welke maatregelen te treffen en welke instanties te informeren.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren

B1-K3: Voert werkzaamheden uit met betrekking tot onderhoud, bevoorrading en het verblijf aan boord

Complexiteit

Bij de uitvoering van deze kerntaak is er sprake van het uitvoeren van duidelijk gedefinieerde taken en het toepassen van (een groot aantal) standaardroutines.

De taken moeten worden uitgevoerd op de wijze en binnen de tijd die de verantwoordelijke(n) heeft aangegeven. Het bemanningslid binnenvaart moet beschikken over algemene basiskennis van en basisvaardigheden voor de uitoefening van het beroep.

Voor het bemanningslid binnenvaart is het belangrijk dat hij de taken en opdrachten veilig uitvoert, alert is op onveilige situaties en tijdig zijn leidinggevende waarschuwt.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart beschikt over kennis en vaardigheden voor het uitvoeren van werkzaamheden met betrekking tot onderhoud en bevoorrading.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

Het bemanningslid binnenvaart heeft een uitvoerende rol en de verantwoordelijkheid voor het op de juiste wijze uitvoeren van zijn werkzaamheden. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt samengewerkt en bemanningsleden, leidinggevend en medewerkers, nemen regelmatig werkzaamheden van elkaar over.

Omdat in veel gevallen tijdens diensttijd aan boord wordt gewoond met collega-bemanningsleden, vereist dat bijzondere aandacht. Vooral als het gaat om hygiëne, persoonlijke ruimte en privacy van collega's.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart draagt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het behoud van het eigen materieel, anderen en zichzelf. Tijdens alle werkzaamheden draagt hij een functionele verantwoordelijkheid. Het gaat daarbij om het controleren en begeleiden van het toepassen van standaardroutines en -procedures door henzelf en anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kan hijswerktuigen bedienen
- kan voedsel bereiden
- kan automatiseringssystemen voor scheepsadministratie gebruiken
- kan diverse communicatiemiddelen gebruiken
- kan jargon begrijpen en gebruiken
- kan schilders- en schoonmaakmiddelen en -methoden gebruiken
- kan technieken voor onderhoud en reparatie hanteren
- kan technieken voor werktuigkundig onderhoud en reparatie hanteren
- kan uitrustings- en hulpstukken gebruiken
- kan checklists hanteren en invullen
- kan de technische systemen uitleggen
- kan de veiligheidsvoorschriften toepassen
- kan hygiënisch werken
- kan zwemmen op het niveau van zwemdiploma A
- kan huishoudelijke apparaten bedienen

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

B1-K3-W1: Voert algemene onderhoudswerkzaamheden en reparaties uit

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart voert reinigings- en onderhoudswerkzaamheden en kleine reparaties uit aan het binnenvaartschip en materieel. Hij verricht schiemanswerkzaamheden, verzamelt vrijgekomen afval en administreert dagelijks onderhoud en voorraden. Hij controleert periodiek zijn eigen persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen op bruikbaarheid en veiligheid door functionaliteit en schade, slijtage en andere onvolkomenheden te controleren. Hij meldt onveilige situaties en gemaakte milieuschade aan zijn

B1-K3-W1: Voert algemene onderhoudswerkzaamheden en reparaties uit

verantwoordelijke(n). Hij bespreekt en stemt zijn werkzaamheden af met de werkzaamheden en rusttijden van andere bemanningsleden, de (weers)omstandigheden en laad- en losactiviteiten.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart ziet er op toe dat volgens de veiligheidsvoorschriften wordt gewerkt en stuurt bij indien dat niet het geval is.

Resultaat

Het binnenvaartschip en materieel waaronder de persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen verkeren en blijven in een juiste staat voor een veilige en economische vaart.

Administratie van onderhoud, reparaties en voorraden is up-to-date.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Administreert nauwkeurig en volledig het dagelijks onderhoud en het verbruik van materialen en middelen.

Gebruikt de juiste materialen en middelen voor de reinigings- en onderhoudswerkzaamheden en maakt op de juiste wijze, efficiënt en kostenbewust gebruik van gereedschap, materieel en hulpmiddelen.

Maakt gebruikte materialen en gereedschappen goed schoon en bergt alles veilig op.

Werkt ordelijk en volgt tijdens gebruik en afvoer de instructies op de etikettering van de te gebruiken middelen op.

Neemt de (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden in acht.

Voert zorgvuldig, punctueel en ordelijk volgens vaste procedures en wettelijke voorschriften de verschillende controles uit aan zijn persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Controleert nauwgezet op de naleving van de veiligheidsvoorschriften en spreekt de bemanningsleden hierop aan.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen

B1-K3-W2: Voert werktuigkundig onderhoud en reparaties uit

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart voert eenvoudige onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uit aan de technische systemen, stelt de technische systemen in werking, bewaakt deze tijdens het in bedrijf zijn, en stelt deze weer buiten bedrijf. Hij controleert de peilstanden van de technische systemen, zorgt zo nodig voor het aanvullen en geeft vrijgekomen afvalstoffen (zoals smeermiddelen) af. Bij storingen, onveilige situaties en/of gemaakte milieuschade waarschuwt hij de verantwoordelijke(n). Hij administreert onderhoud, voorraden en inventaris ten behoeve van de technische systemen.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart ziet er op toe dat volgens de veiligheidsvoorschriften wordt gewerkt en stuurt bij indien dat niet het geval is.

Resultaat

Goed functionerende en onderhouden technische systemen.

Administratie van werktuigkundig onderhoud, reparaties, inventaris en voorraden is up-to-date.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

B1-K3-W2: Voert werktuigkundig onderhoud en reparaties uit

N.v.t.

Gedrag

Bespreekt en stemt zijn werktuigkundige werkzaamheden af met de werkzaamheden en rusttijden van andere bemanningsleden, de (weers)omstandigheden en laad- en losactiviteiten.

Administreert nauwkeurig en volledig het werktuigkundig onderhoud, de reparaties en het verbruik.

Toont technisch inzicht in de smering-, brandstof en koelingsystemen, elektronische, pneumatische, hydraulische en mechanische systemen, en voert bedreven en accuraat onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uit.

Toont inzicht en rekent accuraat bij het bunkeren (van brandstof en water) en het afgeven van afvalstoffen.

Gebruikt persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen en handelt conform de gegeven instructies, de (veiligheids)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Controleert nauwgezet op de naleving van de veiligheidsvoorschriften en spreekt de bemanningsleden hierop aan.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen

B1-K3-W3: Verblijft en werkt aan boord

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart werkt tijdens het verblijf op het schip aan het opbouwen van een goede werkrelatie met de andere bemanningsleden en draagt actief bij aan een goede leef- en werksfeer. Hij onderhoudt zijn conditie en persoonlijke hygiëne.

Resultaat

Een actieve bijdrage aan een prettig en productief leef- en werkklimaat op het binnenvaartschip.

Gedrag

Toont interesse in en belangstelling voor andere bemanningsleden.

Steunt andere bemanningsleden waar nodig, stelt zich tolerant op en behandelt anderen met respect.

Communiceert duidelijk en direct, praat ergernissen en problemen tijdig uit, voorkomt hoog oplopende conflicten.

Houdt rekening met de normen en waarden van de anderen op het schip en past zich aan de groep aan.

Zorgt voor een representatief en schoon voorkomen.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en overleggen, Instructies en procedures opvolgen

B1-K3-W4: Handelt bij calamiteiten

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart neemt onveilige en milieugevaarlijke situaties aan boord waar, waarschuwt de mede-opvarenden en onderneemt actie. Hij bedient de beschermings- en reddingsmiddelen, evenals de bijboot. Hij verleent bijstand en eerste hulp. Bij het te water raken redt hij zichzelf door reddend te zwemmen.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

De schipper binnenvaart schakelt waar nodig hulpverlenende instanties in.

Resultaat

Het behoud van de (veilige) situatie van het schip, lading, mens en milieu.

Verslechtering van de situatie is voorkomen/de situatie is verbeterd.

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

N.v.t.

Gedrag

Is alert op onveilige en milieugevaarlijke situaties aan boord en meldt deze tijdig aan de verantwoordelijke(n).

Grijpt tijdig in indien de veiligheid van het schip, de lading, het milieu, derden en/of bemanning in gevaar dreigt te komen en legt zo nodig het werk stil.

Werkt gedisciplineerd mee aan de afhandeling van ongevallen en calamiteiten conform de instructies en procedures in het calamiteitenplan en de veiligheidsvoorschriften en (wettelijke) richtlijnen.

Toont een snelle reactietijd, uithoudingsvermogen, coördinatie en bedrevenheid bij het op praktische wijze verlenen van bijstand en eerste hulp en bij het zichzelf redden bij het te water raken.

Toont stressbestendigheid door rustig te blijven en adequaat te handelen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Beslissen en activiteiten initiëren

Voor Schipper binnenvaart geldt aanvullend:

Schakelt tijdig hulpverlenende instanties in.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren

B1-K3-W5: Verzorgt het huishouden aan boord van het binnenvaartschip

Omschrijving

Het bemanningslid binnenvaart verzorgt in afstemming met de andere bemanningsleden het huishouden aan boord van het binnenvaartschip. Hij bewaakt de voorraden levensmiddelen en vult deze aan indien nodig. Hij maakt de verblijfruimtes en inventaris schoon en wast kleding en ander textiel. Hij verzorgt maaltijden en verzamelt huishoudelijk afval.

Resultaat

Een hygiënische woon- en werkomgeving.

Voedzame en gevarieerde maaltijden.

Gedrag

Besprekt en stemt de huishoudelijke werkzaamheden af met de andere bemanningsleden en houdt rekening met rusttijden in verband met overlast.

Bereidt gezonde en gevarieerde maaltijden.

Volgt hygiënevoorschriften, (veiligheids)voorschriften en wettelijke regels bij het verzorgen van het huishouden op.

B1-K3-W5: Verzorgt het huishouden aan boord van het binnenvaartschip

Inventariseert en verzorgt op vlotte wijze de boodschappen voor de komende reis.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen

2. Generieke onderdelen

Elke kwalificatie kent - naast (beroepsgerichte) specifieke kwalificatie-eisen - ook generieke kwalificatie-eisen.

Nederlandse taal

Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveau Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Rekenen

Het generieke examenonderdeel rekenen maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Loopbaan en burgerschap

Het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Engels (alleen voor niveau 4)

Het generieke examenonderdeel Engels maakt deel uit van elke kwalificatie op mbo-niveau 4 in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 2 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Profieldeel

P2 Schipper binnenvaart

Mbo-niveau

3

Typering van het beroep

De schipper binnenvaart kan leidinggeven en fungeert hierbij als voorbeeld voor de andere bemanningsleden. Hij draagt een grote verantwoordelijkheid en moet soms lastige beslissingen kunnen en durven nemen.

Beroepsvereisten

Ja

Toelichting beroepsvereisten

De schipper binnenvaart beschikt over:

- Alle kennis en vaardigheden vereist voor het Groot Vaarbewijs A en drie van de benodigde vier jaren vaartijd (Bron: Binnenvaartregeling artikelen 2.9, tweede lid, en 7.13, en artikel 3.02, zevende lid van het Reglement betreffende het scheepvaartpersoneel op de Rijn (RSP))
- Alle kennis en vaardigheden benodigd voor het Radarpatent (Bron: RSP, artikel 6.03)
- Basiscertificaat Marifonie (Bron: Binnenvaartpolitierglement (BPR) artikel 4.05, vierde lid)
- ADN basisverklaring gecombineerd: drogeladingsschepen en tankschepen (Bron: Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (ADN))

Bron beroepsvereisten

I&M

P2-K1 Plant nautische en technische werkzaamheden

Complexiteit

De schipper binnen vaart moet een goed overzicht hebben over welke nautische en technische werkzaamheden noodzakelijk en/of wenselijk zijn. Indien werkzaamheden te laat of niet uitgevoerd worden, kan dit consequenties hebben voor de veiligheid van het schip, de lading, de opvarenden en het milieu. Hij moet beschikken over kennis van nautische en technische werkzaamheden en kennis en vaardigheden voor het plannen van de werkzaamheden.

Hij moet een verantwoordelijke afweging maken tussen de continuïteit en snelheid van het uitvoeren van de werkzaamheden met inachtneming van de algemeen geldende voorschriften waardoor de veiligheid van het schip, de lading, de opvarenden en de bescherming van het milieu zijn gegarandeerd. Onvoldoende evenwicht kan leiden tot onnodige kosten, ongelukken en milieuvervuilende situaties.

De schipper binnenvaart kan geconfronteerd worden met onvoorziene en gevaarlijke omstandigheden die hem noodzaken om de werkzaamheden te wijzigen of zelfs stil te leggen met als consequentie dat deadlines niet behaald worden en het rendement onder druk komt te staan. Ook moet hij bij moeilijkheden besluiten om zelf een oplossing te bedenken of ondersteuning in te schakelen bij externen, het bedrijf (rederij) of de autoriteiten.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De schipper binnenvaart bepaalt het beleid en de nautische en technische werkzaamheden aan boord van het binnenvaartschip. Tevens werkt hij zelf mee aan de uitvoering van taken en begeleidt hij bemanningsleden bij het (leren) uitvoeren van werkzaamheden. Hij heeft diverse rollen, van uitvoerend, organiserend tot controlerend, aansturend en begeleidend.

De schipper binnenvaart werkt zelfstandig en heeft een grote verantwoordelijkheid. Hij is eindverantwoordelijk voor het veilig en bedrijfseconomisch inzetten van het schip en de bemanning, met naleving van de wettelijke reglementen, het bedrijfsbeleid en/of regelingen.

Tijdens alle werkzaamheden draagt hij een hiërarchische en functionele verantwoordelijkheid.

P2-K1 Plant nautische en technische werkzaamheden

De schipper binnenvaart is verantwoordelijk voor het onderhouden van de contacten met alle betrokken interne en externe partijen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kan de voorschriften van het basiscertificaat Marifonie toepassen
- kan diverse communicatiemiddelen gebruiken
- kan jargon begrijpen en gebruiken
- kan hydrografische en elektronische hulpmiddelen gebruiken
- heeft kennis van ladingeigenschappen
- kan de nautische omstandigheden uitleggen
- heeft kennis van de relevante nautische wet- en regelgeving
- kan de technische systemen uitleggen
- kan de voortstuwings- en besturingsmogelijkheden weergeven
- heeft kennis van topografie van de vaarroutes in West-Europa
- kan een stuwplan/stabiliteitsplan opstellen
- heeft kennis van het radarpatent, regeling radarpatent binnenvaart (WBV)
- kan voor de maritieme communicatie met andere partijen luisteren en gesprekken voeren in het Duits en Engels
- kan voor de werkzaamheden met betrekking tot het laden en lossen in het Engels en Duits alle taalvaardigheden toepassen
- heeft kennis van (persoonlijke) beschermings- en reddingsmiddelen
- heeft kennis van technieken voor werktuigkundig onderhoud en reparatie
- heeft kennis van technieken voor algemeen onderhoud en reparatie

P2-K1-W1 Bepaalt de vaarroute op de binnenwateren

Omschrijving

De schipper binnenvaart ontvangt via de automatiseringssystemen gegevens over laad- en losplaatsen en interpreteert deze. Hij raadpleegt hydrografische en elektronische kaarten, elektronische en optische navigatieapparatuur en stelt zich op de hoogte van weersomstandigheden, getijden, vaardiepte en grootte van het schip en doorvaarthoogte van kunstwerken. Bij uitval van elektronische instrumenten gebruikt hij conventionele materialen en middelen. Indien nodig vraagt hij informatie op bij instanties aan de wal of de rederij. Op basis van de gegevens stelt hij de vaarroute op de binnenwateren van Europa vast en schat de benodigde vaartijd in. Hij communiceert de route met de andere bemanningsleden en instanties aan de wal. Tijdens de reis controleert hij regelmatig of de geplande route nog haalbaar is. Waar nodig en in eventueel overleg met de verantwoordelijken past hij de route en het tijdsschema aan.

Resultaat

Een nautisch veilige en bedrijfseconomische route waarvan alle betrokkenen op de hoogte zijn.

Gedrag

Verzamelt, interpreteert en combineert essentiële informatie voor het vaststellen van een economische en veilige vaarroute en vaartijd.

Kiest de juiste hydrografische en elektronische kaarten of conventionele materialen en middelen.

Leest en interpreteert de elektronische en optische navigatieapparatuur nauwkeurig.

Schat de vaartijd realistisch in en controleert regelmatig of de geplande route en het tijdsschema nog haalbaar zijn.

Neemt zelf het initiatief om zo nodig in overleg met de verantwoordelijken de route en het tijdsschema aan omstandigheden aan te passen en neemt daarbij tijdig de nodige (moeilijke) beslissingen.

Volgt bij het bepalen van de vaarroute de van toepassing zijnde nautische wet- en regelgeving en (veiligheid)voorschriften van het bedrijf, die van derden en de (inter)nationale wetgeving op het gebied van binnenvaart, veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden

P2-K1-W1 Bepaalt de vaarroute op de binnenwateren

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren, Instructies en procedures opvolgen

P2-K1-W2 Plant het laden en lossen

Omschrijving

De schipper binnenvaart stelt in overleg met de verantwoordelijken de hoeveelheid te laden vracht/het ladingsgewicht vast en stelt een laad-/losplan op eventueel aangevuld met een stuwplan/stabiliteitsplan op. Hij past zo nodig de standaardprocedures voor de ladingbehandeling aan. Hij communiceert met de verantwoordelijken, overslagpersoneel, ladingcontroleurs en bemanningsleden over de planning. Hij neemt actie bij mogelijke problemen.

Resultaat

Een laad-/losplan aangevuld met een stuwplan/stabiliteitsplan. De bemanning is geïnformeerd en gereed om de afgesproken hoeveelheid lading te laden/lossen.

Gedrag

Voert berekeningen vlot en accuraat uit.

Treft de juiste maatregelen op basis van de specifieke lading.

Communiceert helder en daadkrachtig met de verlader, overslagpersoneel en ladingcontroleurs over de voortgang/oplossing van problemen.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Vakdeskundigheid toepassen, Samenwerken en overleggen

P2-K1-W3 Plant algemeen en werktuigkundig onderhoud en reparaties

Omschrijving

De schipper binnenvaart voert inspecties uit bij (technische) systemen, materieel en persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen. Hij constateert op basis van de inspectie wat er aan onderhouds- en reparatiewerkzaamheden moet gebeuren. En bepaalt of dit door de bemanning gedaan kan worden of dat er monteurs met betrekking tot werktuigkundig onderhoud moeten worden ingehuurd. Tevens bepaalt hij welke middelen vervangen moeten worden. Hij bespreekt dit met de verantwoordelijken. Hij administreert het geheel van onderhoud en reparaties.

Resultaat

Een duidelijk overzicht en een up-to-date administratie van onderhoud, reparaties en vervangingen die uitgevoerd moeten worden.

Gedrag

Voert inspecties accuraat en efficiënt uit.

Neemt tijdig en juiste beslissingen over het wel of niet moeten uitvoeren van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden of vervangen van middelen.

Administreert nauwkeurig en volledig welke onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uitgevoerd moeten worden en welke middelen vervangen gaan worden.

Voert zorgvuldig, punctueel en ordelijk, volgens vaste procedures en wettelijke voorschriften de verschillende controles en inspecties uit aan de persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen, en let daarbij speciaal op de bruikbaarheid en veiligheid.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Instructies en procedures opvolgen, Beslissen en activiteiten initiëren, Vakdeskundigheid toepassen

P2-K2 Verzorgt de administratie en de voorraad

Complexiteit

De schipper binnenvaart zorgt ervoor dat de administratie van de werkzaamheden en de voorraad op structurele wijze worden bijgehouden. Het voeren van een binnenvaartschip is vergelijkbaar met het voeren van een onderneming, waardoor de administratie complex en veelomvattend is en niet volgens standaard routines verloopt. Hij heeft kennis nodig van en vaardigheden voor bedrijfsvoering/-administratie.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De schipper binnenvaart heeft een uitvoerende rol en werkt zelfstandig in teamverband. Hij is er verantwoordelijk voor dat de administratie en de voorraad bijgehouden wordt, volledig en up-to-date is. Wanneer zowel een schipper als een kapitein aan boord is, dan is er een hiërarchisch verschil. De kapitein is de hoogst leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kan automatiseringssystemen voor scheepsadministratie gebruiken
- kan diverse communicatiemiddelen gebruiken
- kan automatiseringssystemen voor ladingadministratie gebruiken
- kan automatiseringssystemen voor voorraadadministratie gebruiken
- kan ladingpapieren lezen
- heeft kennis van bestelprocedures

P2-K2-W1 Verzorgt de scheepsadministratie

Omschrijving

De schipper registreert dagelijks de wachtwissel en de dienst- en rusttijden in het vaartijdenboek en administreert zo nodig de ladingcondities tijdens transport. Hij noteert overige benodigde administratieve gegevens in de diverse boeken en automatiseringssystemen. Hij zorgt na een ongeval/calamiteit voor een schriftelijke rapportage van het gebeurde.

Resultaat

Een scheepsadministratie die up-to-date is en voldoet aan de richtlijnen.

Gedrag

Registreert dagelijks de wachtwissel en de dienst- en rusttijden nauwkeurig en volledig in het vaartijdenboek en administreert zo nodig nauwkeurig en volledig de ladingcondities tijdens transport.

Houdt het vaartijdenboek bij conform de voorschriften en wettelijke richtlijnen.

Stelt na een ongeval/calamiteit een gestructureerde, nauwkeurige en volledige schriftelijke rapportage op om de instanties te informeren.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Instructies en procedures opvolgen

P2-K2-W2 Verzorgt de ladingadministratie

Omschrijving

De schipper binnenvaart voert de ladingadministratie. Hij verwerkt de gegevens in de diverse (automatisering)systemen. Bij afwijking in de ladingpapieren onderneemt hij actie door de oorzaken te achterhalen, verschillen te onderzoeken en fouten te corrigeren. Zo nodig overlegt hij daarbij met betrokken bemanningsleden en externe partijen. Hij raadpleegt verantwoordelijken bij geschillen.

Resultaat

Een ladingadministratie die up-to-date is en voldoet aan de richtlijnen en die gebruikt kan worden voor de financiële afhandeling.

P2-K2-W2 Verzorgt de ladingadministratie

Gedrag

Registreert de hoeveelheid lading die geladen/gelost is accuraat in de administratie en volgens de voorschriften en wettelijke richtlijnen.

Controleert de ladingpapieren nauwgezet en is alert op mogelijke afwijkingen.

Roept op het juiste moment de hulp in van bemanningsleden en/of externe partijen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Analyseren, Instructies en procedures opvolgen

P2-K2-W3 Bewaakt voorraden en bestelt goederen/diensten

Omschrijving

De schipper binnenvaart bewaakt de inventaris en bestelt voorraden, artikelen en materialen bij de rederij/bevrachter of bij andere leveranciers. Hij informeert en bevraagt zo nodig de rederij/bevrachter, leveranciers, en/of bunkerboten over te leveren goederen. Hij neemt besluiten over het bevoorraden en bunkeren (van brandstof en water) en voert de benodigde administratie.

Resultaat

De voorraden zijn inzichtelijk en op peil.

Gedrag

Administreert nauwkeurig en volledig het verbruik en de aanschaf van artikelen, materialen, brandstof en water.

Kijkt kritisch naar de prijs/kwaliteitsverhouding bij het aanbod van de diverse leveranciers.

Bestelt tijdig de juiste hoeveelheid voorraad

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen

P2-K3 Geeft leiding aan de bemanning

Complexiteit

Door de schipper binnenvaart wordt een deel van de leidinggevende taken volgens standaardprocedures uitgevoerd en is dan ook routinematig.

De leidinggevende rol vergt veel beroepsonafhankelijke vaardigheden en kennis. In diverse situaties zal de schipper binnenvaart verbetermogelijkheden moeten kunnen identificeren. In de begeleiding van medewerkers zal hij zijn stijl van leidinggeven moeten aanpassen aan verschillende situaties.

Hij moet een verantwoordelijke afweging maken tussen de continuïteit en snelheid van het uitvoeren van de werkzaamheden met inachtneming van de algemeen geldende voorschriften waardoor de veiligheid van het schip, de lading, de opvarenden en de bescherming van het milieu zijn gegarandeerd. Onvoldoende evenwicht kan leiden tot onnodige kosten, ongelukken en milieuvervuilende situaties.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De schipper binnenvaart heeft een uitvoerende rol en werkt zelfstandig in teamverband. Naar zijn medewerkers heeft de schipper binnenvaart een begeleidende rol. Hij is er voor verantwoordelijk dat zijn (lerende) medewerkers hun werk goed kunnen uitvoeren. Naar zijn eigen leidinggevende heeft de schipper binnenvaart een adviserende rol. Hij heeft de verantwoordelijkheid om in uiteenlopende situaties de juiste werkwijze voor te stellen. De schipper binnenvaart heeft bij afwezigheid van de kapitein binnenvaart tevens een aansturende rol. Hij geeft bemanningsleden opdracht tot de taken en helpt mee bij de uitvoering daarvan. Wanneer zowel een schipper als een kapitein aan boord is, dan is er een hiërarchisch verschil. De kapitein is de hoogst leidinggevende.

De schipper binnenvaart draagt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het behoud van het eigen materieel, anderen en zichzelf. Tijdens alle werkzaamheden draagt hij een functionele verantwoordelijkheid. Het gaat daarbij om het controleren en begeleiden van het toepassen van standaardroutines en -procedures door anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kan werkzaamheden delegeren
- kan instructie geven
- heeft kennis van Arbo, wet- en regelgeving

P2-K3-W1 Verdeelt werkzaamheden onder bemanningsleden

Omschrijving

De schipper binnenvaart brengt de nautische, operationele, technische en onderhoudswerkzaamheden in kaart en verdeelt, in overleg met de verantwoordelijken, de diverse werkzaamheden onder de bemanningsleden, inclusief zichzelf. Hij controleert of het bemanningslid voldoende competenties bezit om de gedelegeerde taken zo zelfstandig mogelijk uit te voeren.

Resultaat

Een duidelijk en logisch overzicht en verdeling van de werkzaamheden voor een effectief en economisch bedrijfsproces.

Gedrag

Stelt de juiste doelen en prioriteiten in het uitvoeren van de werkzaamheden.

Heeft een goed overzicht van de capaciteiten van de bemanningsleden en geeft hen de taken die daarbij passen.

De onderliggende competenties zijn: Plannen en organiseren, Vakdeskundigheid toepassen

P2-K3-W2 Instrueert bemanningsleden over veiligheidsmaatregelen en veranderende wet- en regelgeving

Omschrijving

De schipper binnenvaart stelt zich op de hoogte van (wijzigingen in) de wet- en regelgeving en veiligheidsmaatregelen. Hij verzorgt op regelmatige basis persoonlijke en groepsinstructie aan bemanningsleden over veranderende wet- en regelgeving, het veilig werken met apparatuur en gereedschappen aan boord en het hanteren van persoonlijke beschermings- en reddingsmiddelen, inclusief de brandpreventie.

P2-K3-W2 Instrueert bemanningsleden over veiligheidsmaatregelen en veranderende wet- en regelgeving

Resultaat

Bemanningsleden zijn op de hoogte van de veiligheidsmaatregelen en veranderende wet- en regelgeving om een veilige uitvoering te bewerkstelligen en ongelukken te voorkomen.

Gedrag

Instrueert de bemanningsleden op een heldere en doeltreffende manier.

Houdt zich continu op de hoogte van ontwikkelingen in wet- en regelgeving en veiligheidsmaatregelen.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Vakdeskundigheid toepassen

P2-K3-W3 Begeleidt bemanningsleden

Omschrijving

De schipper binnenvaart motiveert en begeleidt bemanningsleden bij het werken op het binnenvaartschip. Hij let op een vlot verloop van de werkzaamheden op het binnenvaartschip en houdt hierbij het functioneren en het welzijn van bemanningsleden in de gaten. Hij legt (nieuwe) bemanningsleden uit hoe iets werkt en toont hoe dingen aangepakt moeten worden. Bij problemen en/of stagnatie geeft hij instructie of advies en, indien nodig, grijpt hij in.

Resultaat

Een vlot verloop van de werkzaamheden aan boord door gemotiveerde bemanningsleden.

Gedrag

Is continu alert op afwijkend gedrag van bemanningsleden.

Geeft heldere en gestructureerde instructie en advies.

Grijpt tijdig in bij problemen/stagnatie.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Begeleiden, Vakdeskundigheid toepassen